VMI
VALSTYBINĖ
MOKESČIŲ
INSPEKCIJA

Prekybos sektoriaus tendencijos. Kokių verslo sprendimų tikisi VMI?

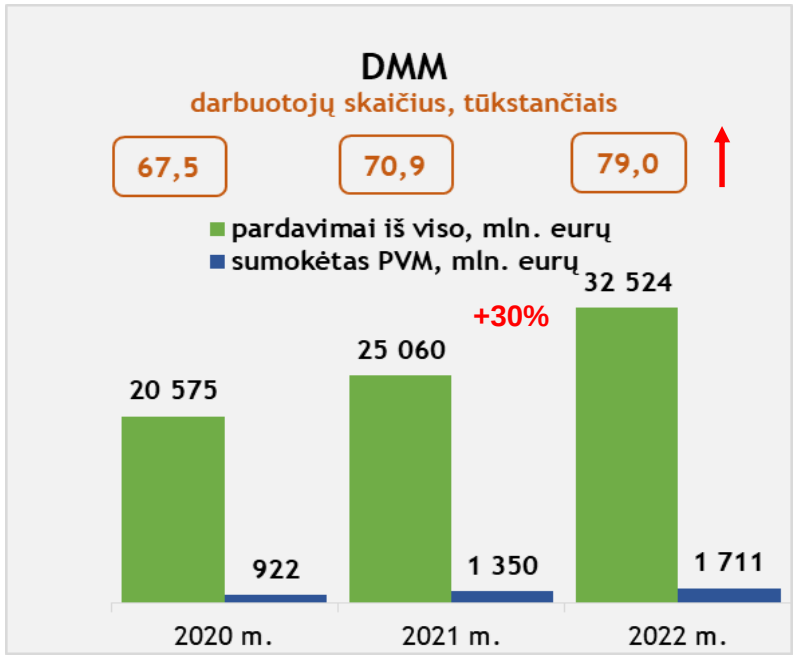
2023-06-08

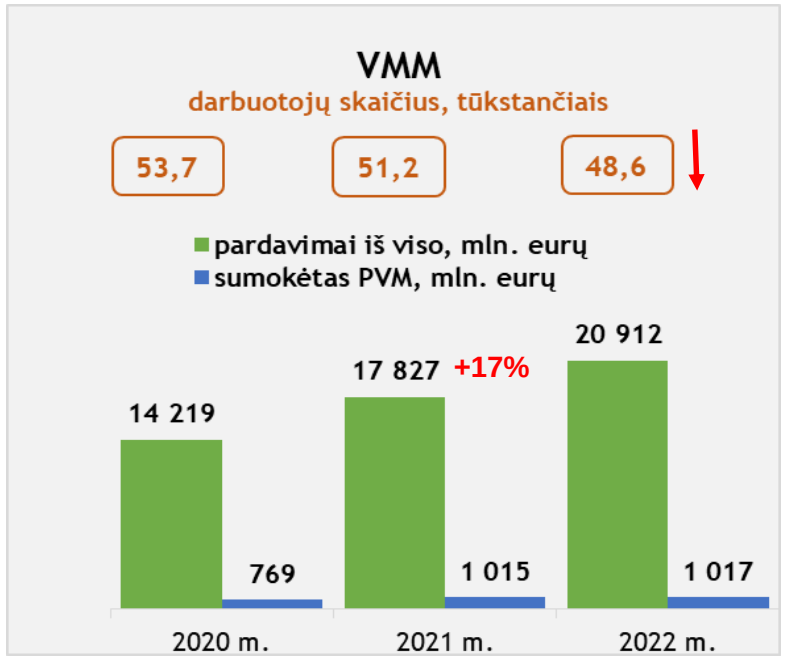
Pagrindiniai faktai apie prekybos sektorių

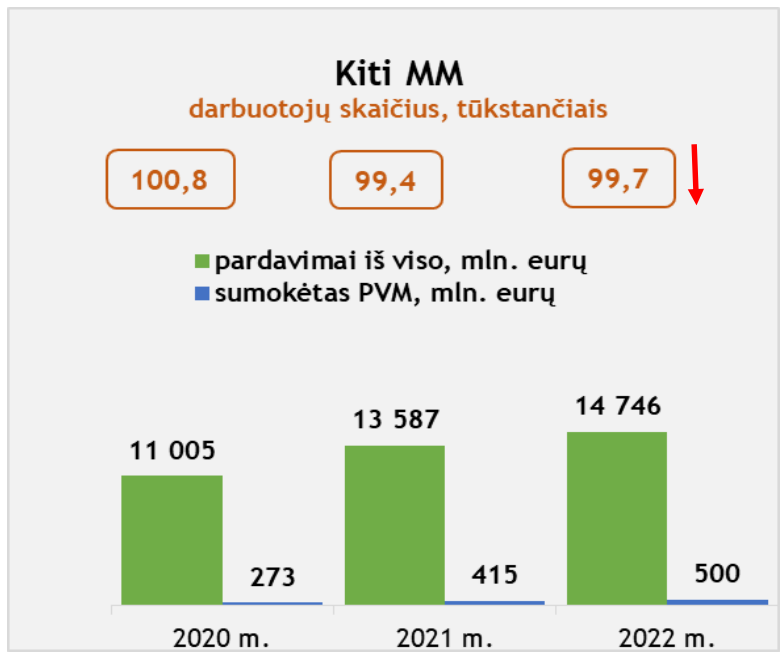
5,25 mlrd. €	Tiek mokesčių sumokėjo sektoriaus JA
34,2 %	Tokią dalį 2022 m. NB pajamose sudaro sektoriaus JA sumokėti mokesčiai
21,7 %	Tokia sektoriaus JA dalis bendrame JA skaičiuje
53,9 %	Tokią dalį sektoriuje tarp visų JA sudaro ne PVM mokėtojai
96 %	Tokią dalį sektoriuje tarp visų JA sudaro maži mokesčių mokėtojai
25 %	Sektoriaus JA PVM atotrūkio dalis 2021 m. visoje JA apskaičiuoto PVM atotrūkio sumoje

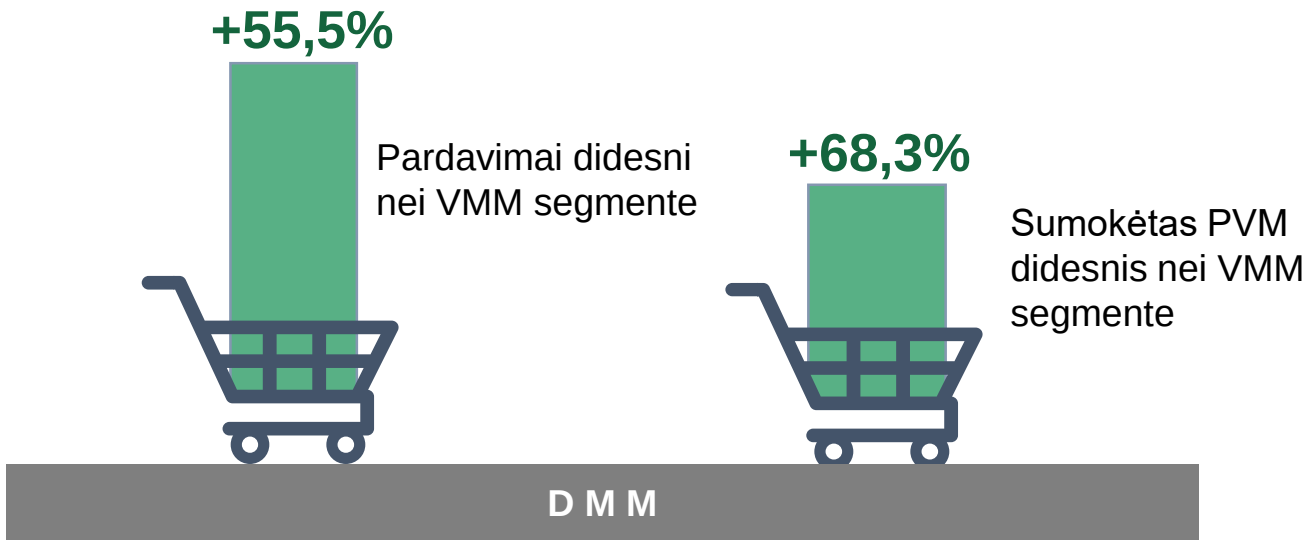
*EV sekcija G

PVM deklaracijų duomenimis, 2022 m., palyginus su 2021 m., prekybos sektoriaus JA pardavimai ir sumokėtas PVM augo visuose segmentuose

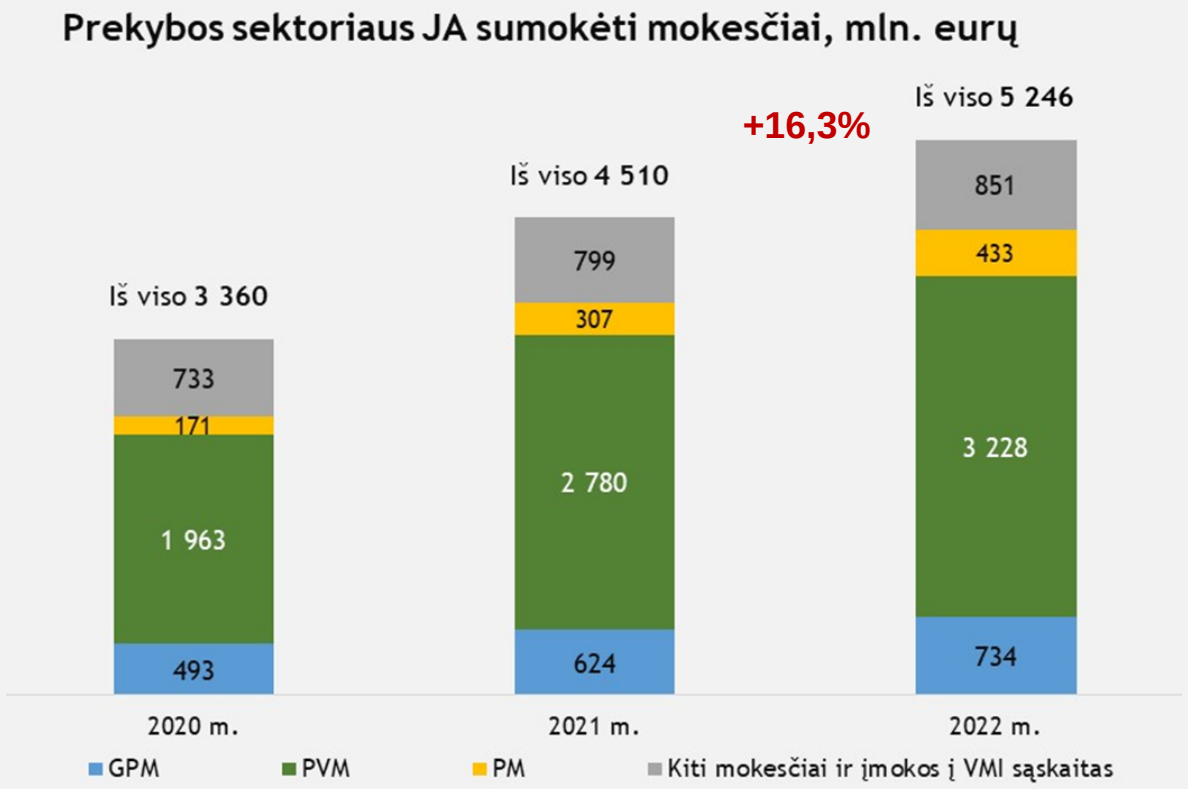

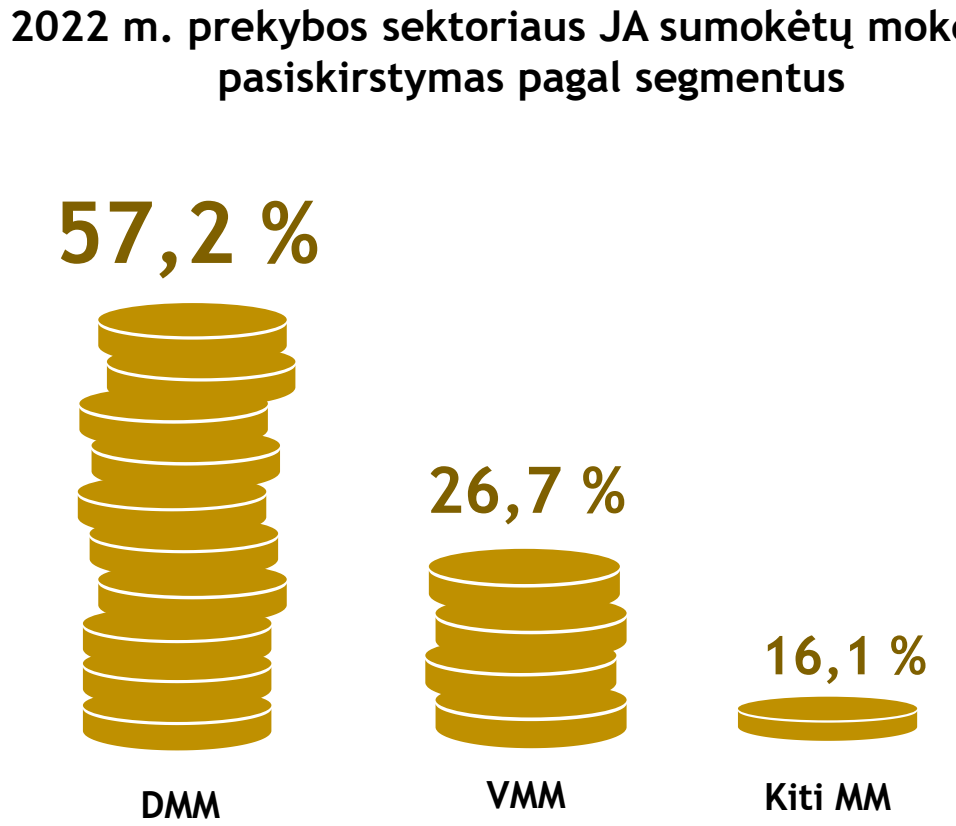

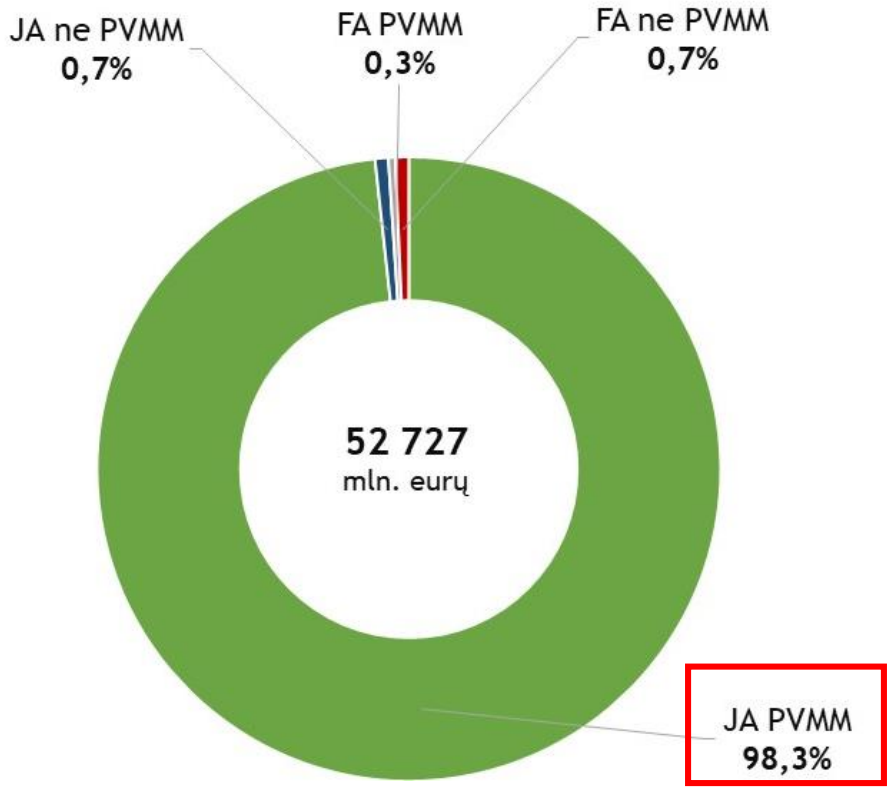
57,2 % mokesčių sumokėjo DMM, sudarantys tik 0,5 % sektoriaus iš JA! MMM, sudarantys 96,4 % iš JA, sumokėjo 16,1 % mokesčių

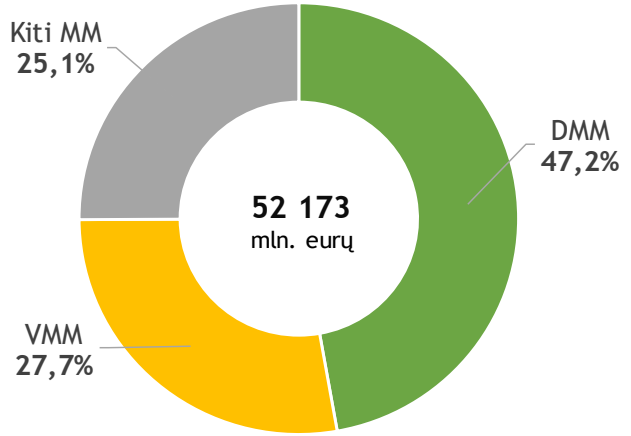

JA, PVM mokėtojai, sudarantys 31 % sektoriaus MM, deklaravo >98 % pardavimų.
JA, ne PVM mokėtojai, sudarantys apie 38 % MM - tik 0,7 % pardavimų.
FA prekybininkai, sudarantys apie 30 % MM - tik 1 % pardavimų.

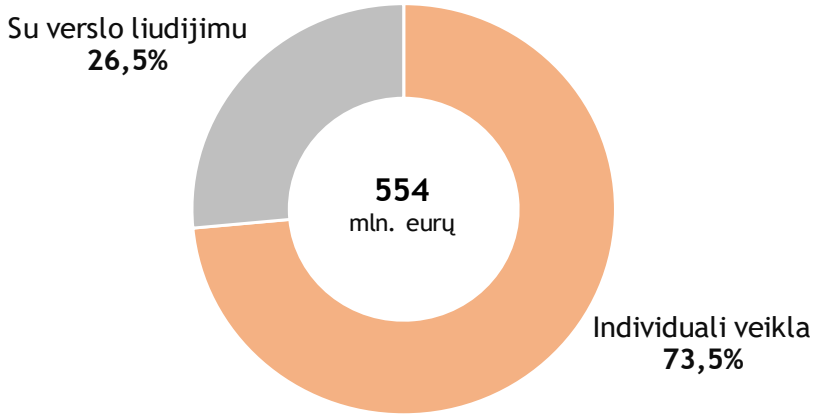
PVM ir ne PVM mokėtojų pardavimų struktūra prekybos sektoriuje 2021 m.*

JA pardavimų struktūra 2021 m.

FA pardavimų struktūra 2021 m.

* PLN204, GPM311 deklaracijų duomenys

2021 m. didžiausias pelnas deklaruotas Apdirbamosios gamybos bei Didmeninės ir mažmeninės prekybos veiklose - 49,2 % iš viso deklaruojamo pelno

2021 m., lyginant su 2020 m., deklaruotas pelnas sumažėjo:

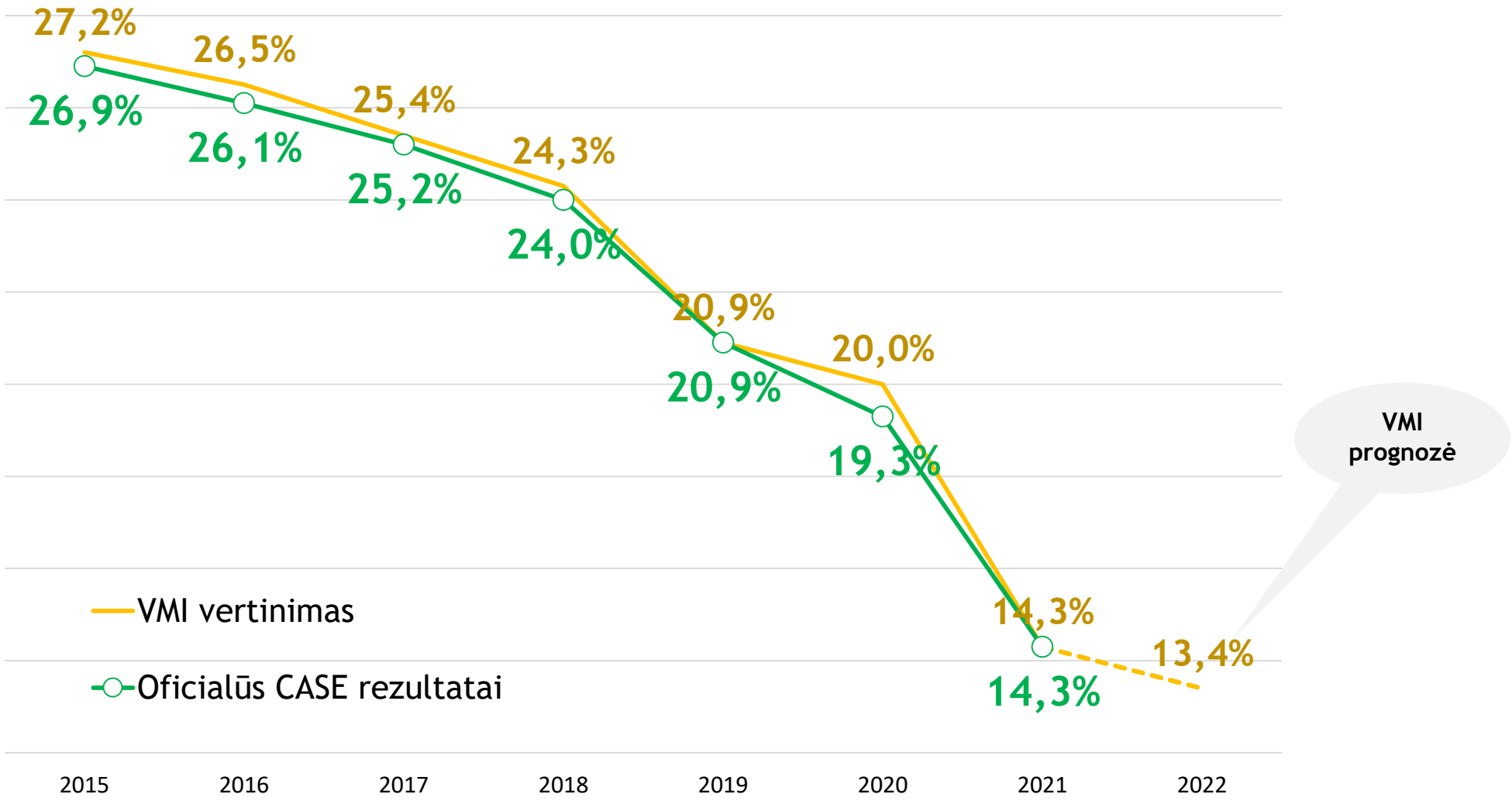
- statybos veikloje (39,0 mln. € arba 6,6%)
- kasybos ir karjerų eksploatavimo veikloje (8,6 mln. € arba 20,0%)
- elektros, dujų, garo tiekimo veikloje (8,3 mln. € arba 2,5 %)

2021 m ., lyginant su 2020 m., deklaruoti nuostoliai daugiausia išaugo:

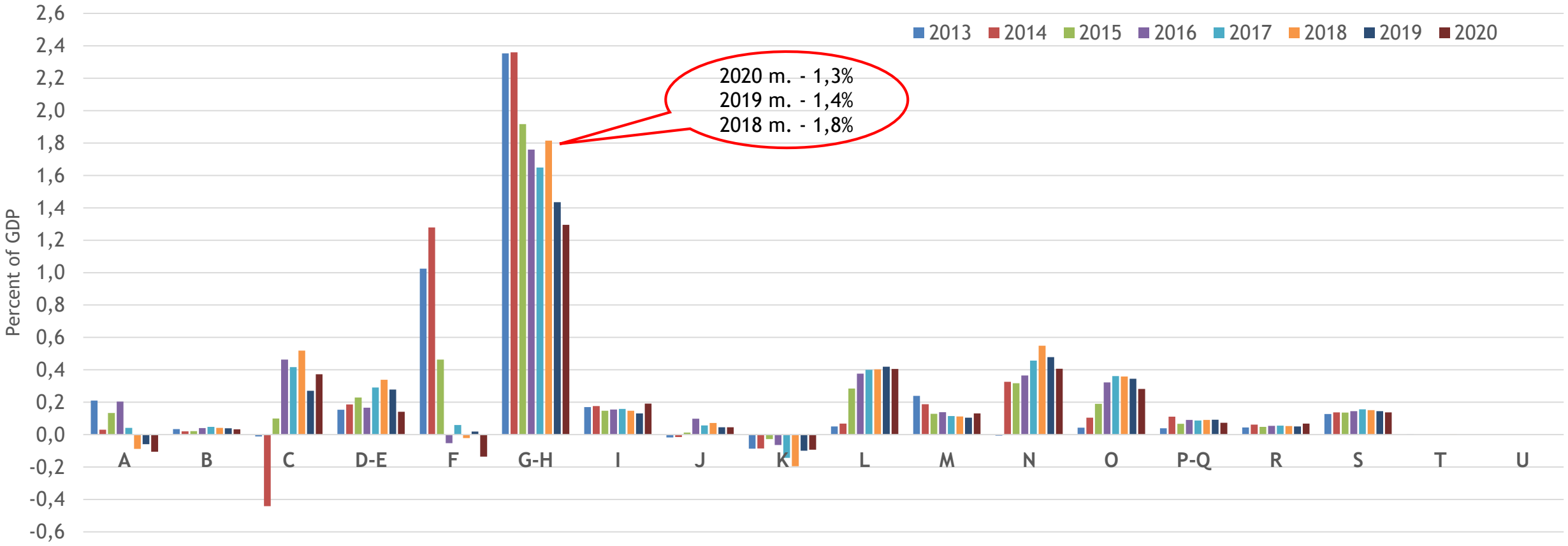
- informacijos ir ryšių veikloje (186,9 mln. € arba 2,8 karto)
- statybos veikloje (53,5 mln. € arba 33,1%)

Prognozė dėl 2021 m. ryškesnio PVM atotrūkio sumažėjimo išsipildė, 2022 m. tikimasi PVM atotrūkio mažėjimo iki 13,4%

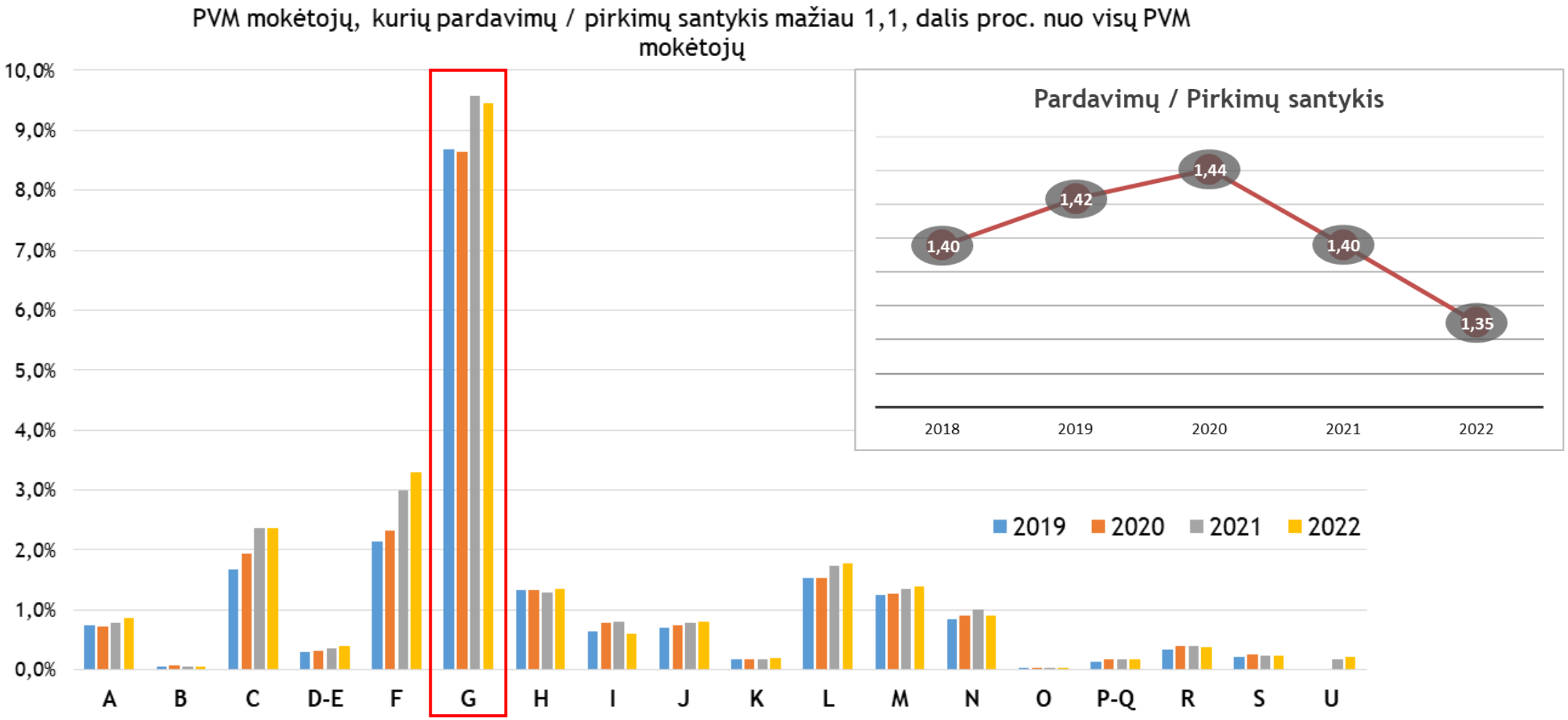

PVM atotrūkis (TVF) pagal ekonomines veiklas (% nuo BVP) didžiausias prekybos ir transporto sekcijose

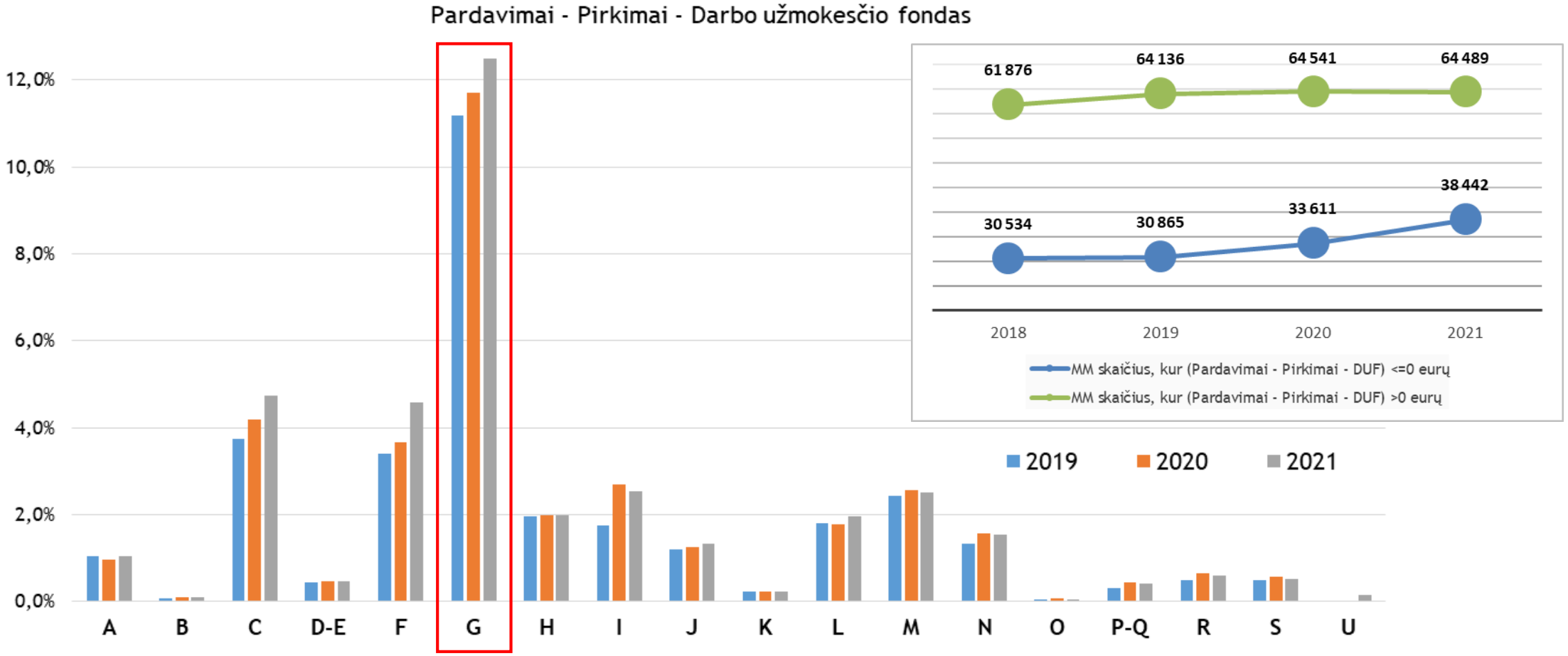
A	Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė
B	Kasyba
C	Apdirbamoji gamyba
D-E	Komunalinės paslaugos (dujos, elektra ir t.t.)
F	Statyba
G-H	Prekyba ir Transportas
I	Viešbučiai ir maitinimo paslaugos
J	Informacija ir ryšiai
K	Finansai ir draudimas
L	Nekilnojamojo turto operacijos
M	Profesinė, mokslinė ir techninė veikla
N	Administracinė ir aptarnavimo veikla
O	Viešasis valdymas
P-Q	Švietimas, sveikata, socialinė apsauga
R	Kultūra
S	Kita aptarnavimo veikla
T	Namų ūkių, samdančių darbininkus, veikla
U	Kita

Prekybos sektoriuje didžiausia dalis MM, kurių pardavimų/pirkimų santykis < 1,1

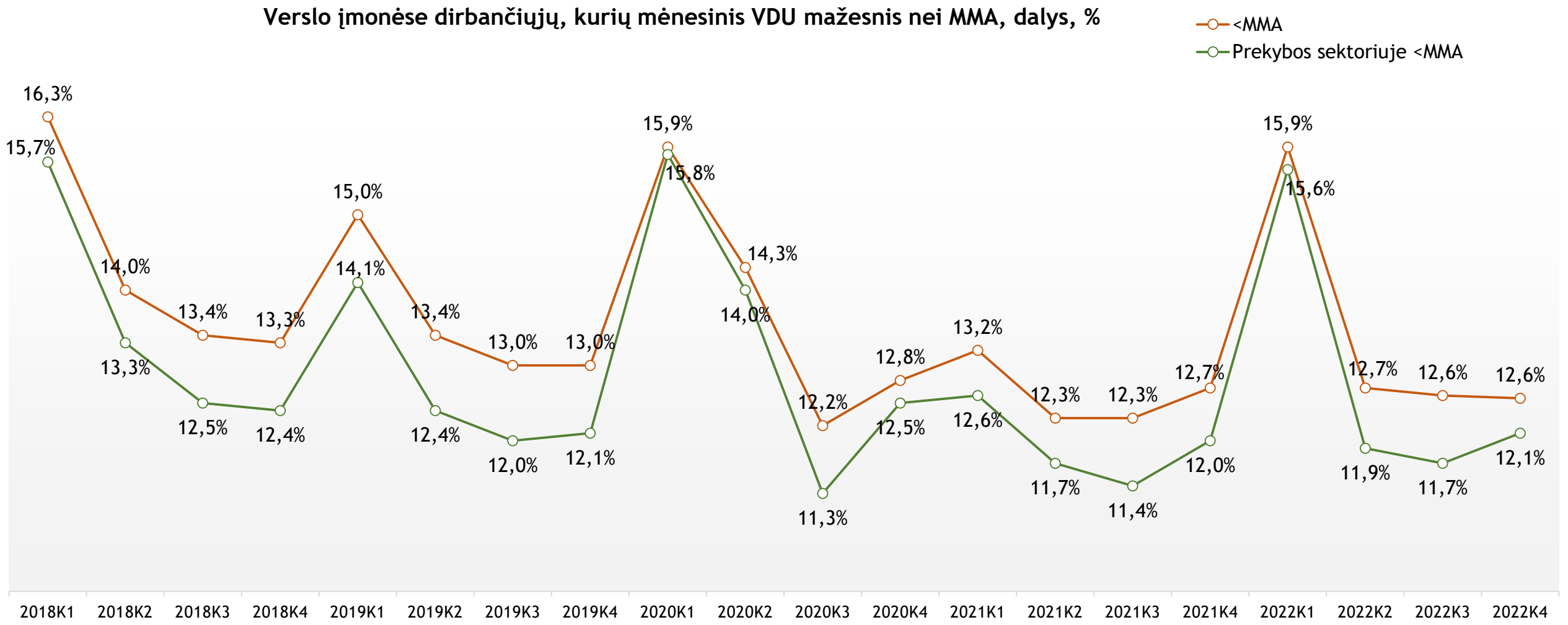
A. Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė
B. Kasyba ir karjerų eksploatavimas
C. Apdirbamoji gamyba
D-E. Komunalinės paslaugos
F. Statyba
G. Didmeninė ir mažmeninė prekyba
H. Transportas ir saugojimas
I. Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla
J. Informacija ir ryšiai
K. Finansinė ir draudimo veikla
L. Nekilnojamojo turto operacijos
M. Profesinė, mokslinė ir techninė veikla
N. Administracinė ir aptarnavimo veikla
O. Viešasis valdymas ir gynyba
P-Q. Švietimas, sveikata, socialinė apsauga
R. Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla
S. Kita aptarnavimo veikla
U.Kita

Prekybos sektoriuje didžiausia dalis pelno nekuriančių mokesčių mokėtojų (pardavimai – pirkimai – darbo užmokesčio fondas)

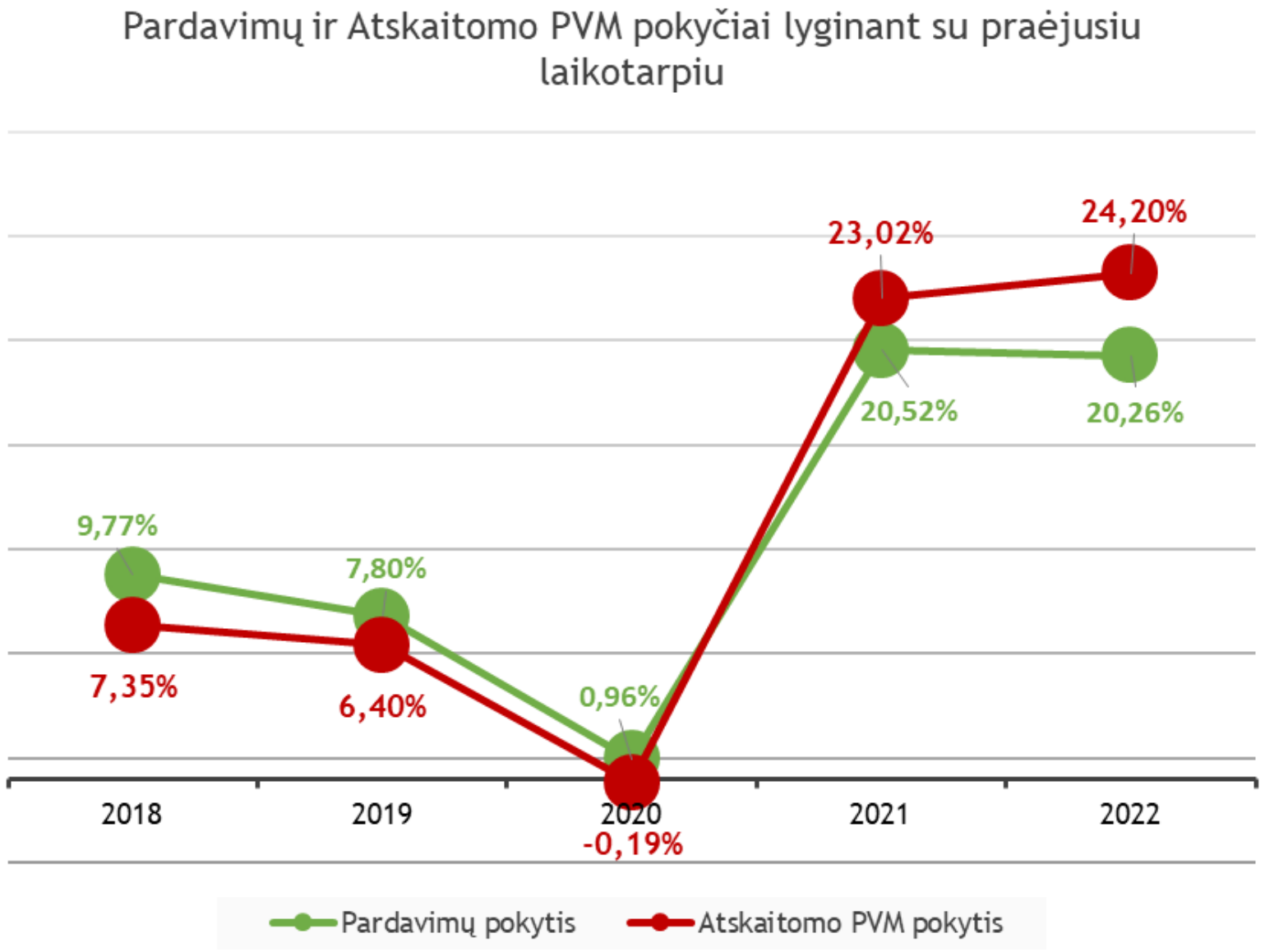
A. Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė
B. Kasyba ir karjerų eksploatavimas
C. Apdirbamoji gamyba
D-E. Komunalinės paslaugos
F. Statyba
G. Didmeninė ir mažmeninė prekyba
H. Transportas ir saugojimas
I. Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla
J. Informacija ir ryšiai
K. Finansinė ir draudimo veikla
L. Nekilnojamojo turto operacijos
M. Profesinė, mokslinė ir techninė veikla
N. Administracinė ir aptarnavimo veikla
O. Viešasis valdymas ir gynyba
P-Q. Švietimas, sveikata, socialinė apsauga
R. Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla
S. Kita aptarnavimo veikla
U.Kita

2022 m. prekybos sektoriuje dirbančiųjų, gaunančių mažiau nei MMA, dalis buvo 0,6 procentiniais punktais mažesnė nei visų verslo įmonių

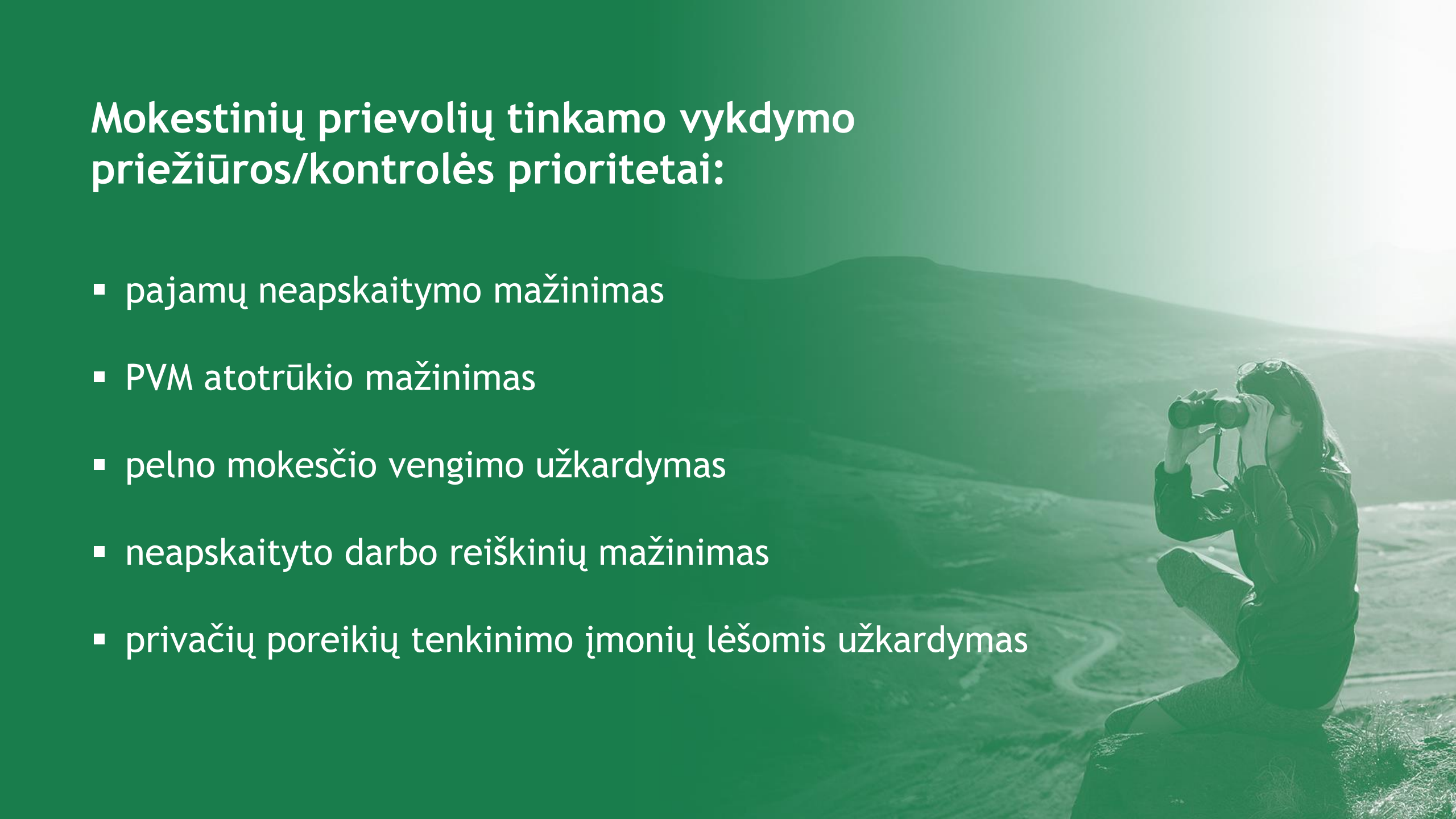
VSDFV duomenys. Prekybos sektorius: G sekcija

Dar viena galimų piktnaudžiavimų indikacija - atskaitomas PVM auga sparčiau nei pardavimai

Mokestinių prievolių tinkamo vykdymo priežiūros/kontrolės prioritetai:

- pajamų neapskaitymo mažinimas
- PVM atotrūkio mažinimas
- pelno mokesčio vengimo užkardymas
- neapskaityto darbo reiškinių mažinimas
- privačių poreikių tenkinimo įmonių lėšomis užkardymas

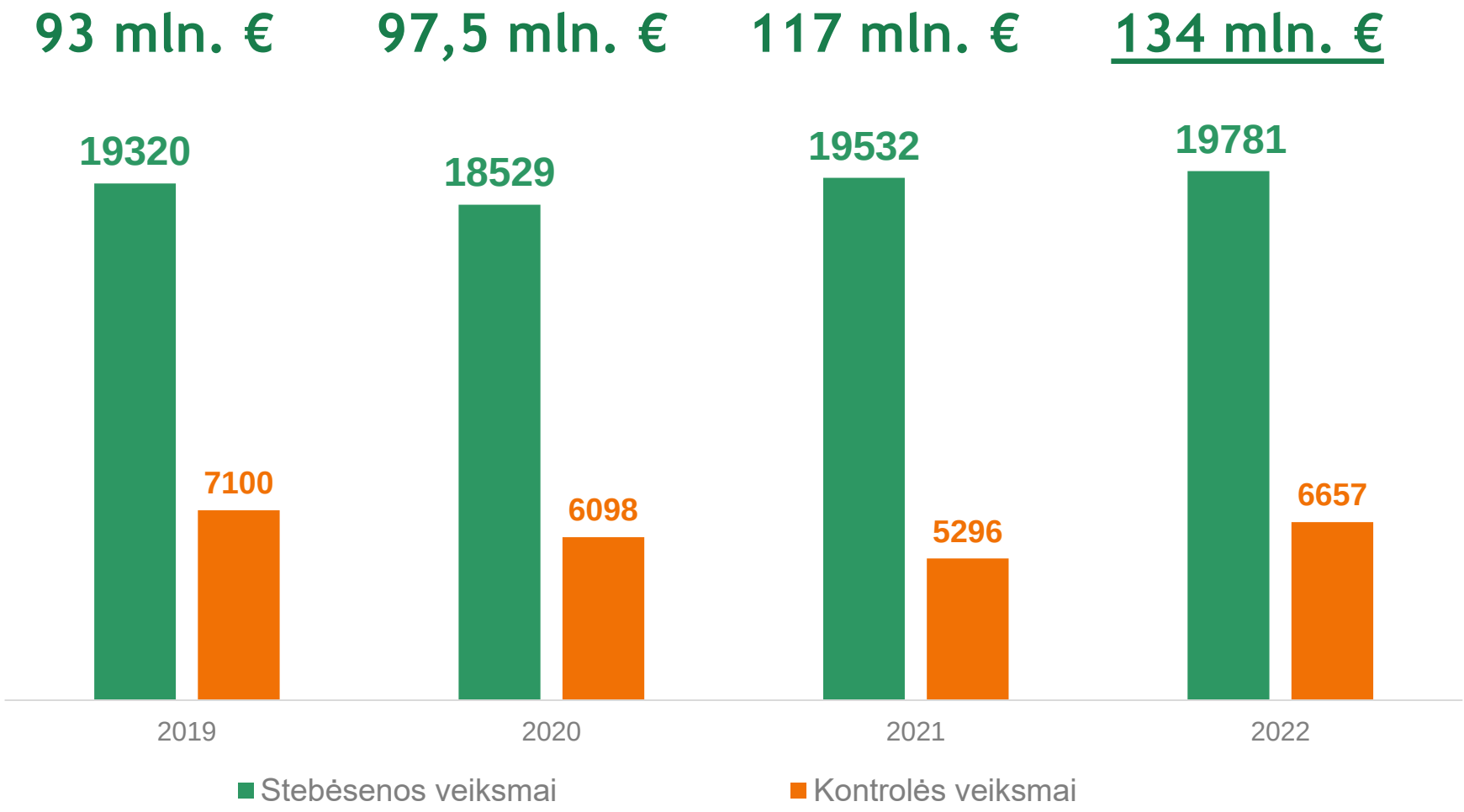

VMI POLARIS 2025

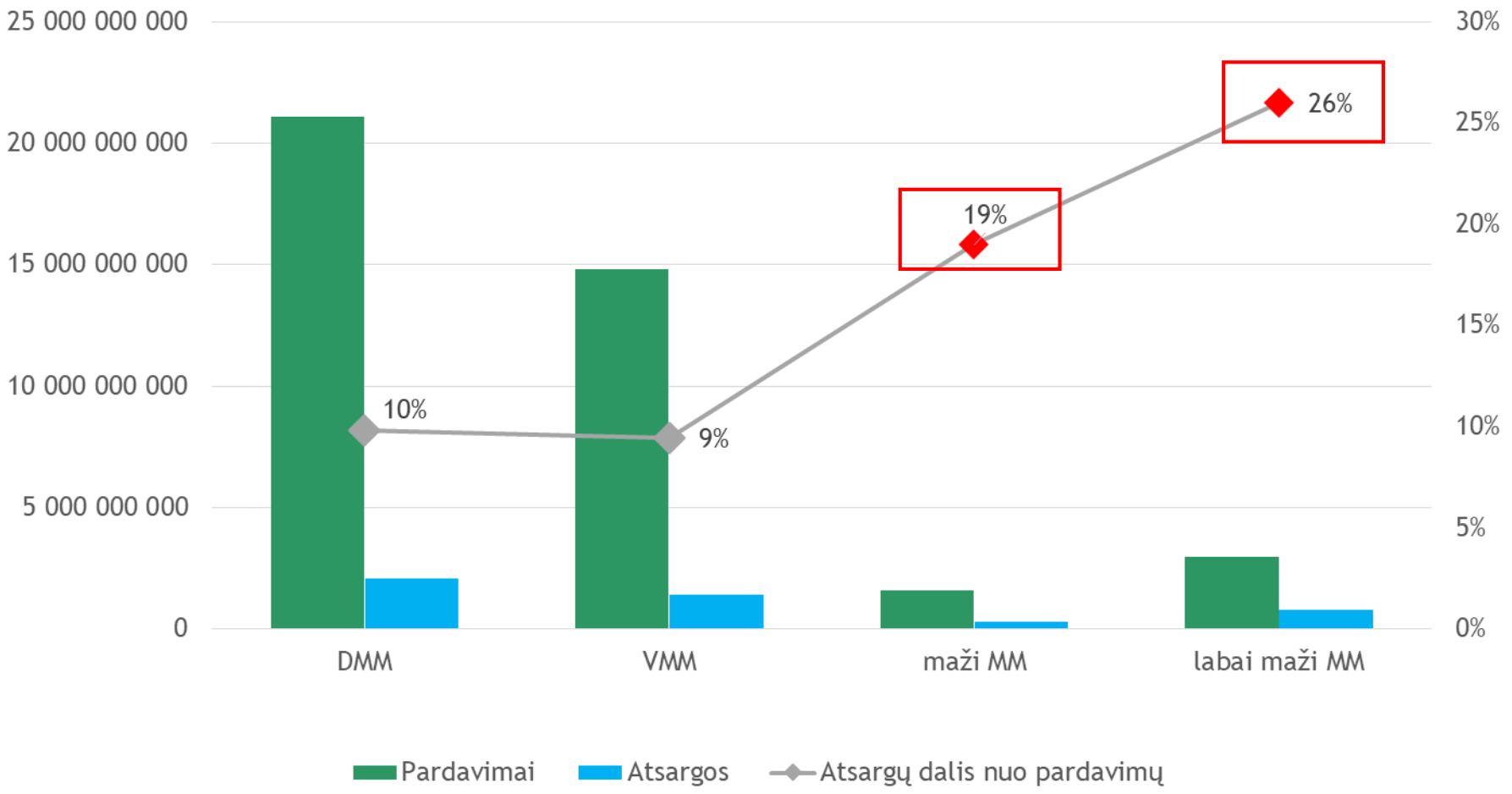
Atitikties užtikrinimas.
Realiu laiku.

- Automatizuojami procesai, leidžiantys nustatyti ne tik laiku nedeklaravusius ir nesumokėjusius mokesčių, bet ir įvairius neatitikimus tarp VMI turimų ir deklaruotų duomenų.
- Deklaracijų teisingumas/rizikingumas bus vertinamas jų pateikimo momentu, identifikuojant trūkumus/neatitikimus bei apie juos informuojant mokesčių mokėtojus nedelsiant.
- Plėtojamas deklaracijų (prievolių) formavimas pagal VMI turimus duomenis.
- Didesnė dalis stebėsenos/kontrolės veiksmų atliekami už einamuosius metus arba 12 paskutiniųjų mėnesių.

Prižiūrint, ar mokestinės prievolės vykdomos tinkamai, kontrolės veiksmus keičia rezultatyvi stebėsena

Postūmis projektui „ATSARGOS“ - pastebėti ženklūs atsargų ir pardavimų santykio skirtumai tarp atskirų MM segmentų

Projekto tikslas – paskatinti įmones įsivertinti sukauptų atsargų realią atitiktį užfiksuotoms buhalterinėje apskaitoje

>100
Veiklų medianos

FAD duomenys „Atsargos“
Atsargų dalis, nuo pardavimų
Atsargų apyvartumas

- Dalis prekybininkų turi sukaupę itin didelius kiekius prekių atsargų, kurios, vertinant ekonominiu požiūriu, visiškai neadekvačios deklaruojamiems pardavimams ir net juos viršija!
- Patikrų metu nustatyti atvejai, kai „buhalteriniai“ ir faktiniai atsargų likučiai skiriasi kartais
- Abejotinų, nukrypusių nuo medianos ir „toleruotino“ nuokrypio ribų atsargų vertė viršijo **600 mln. €**

MM elgsenos pokyčiams skatinti - prevencinės priemonės:

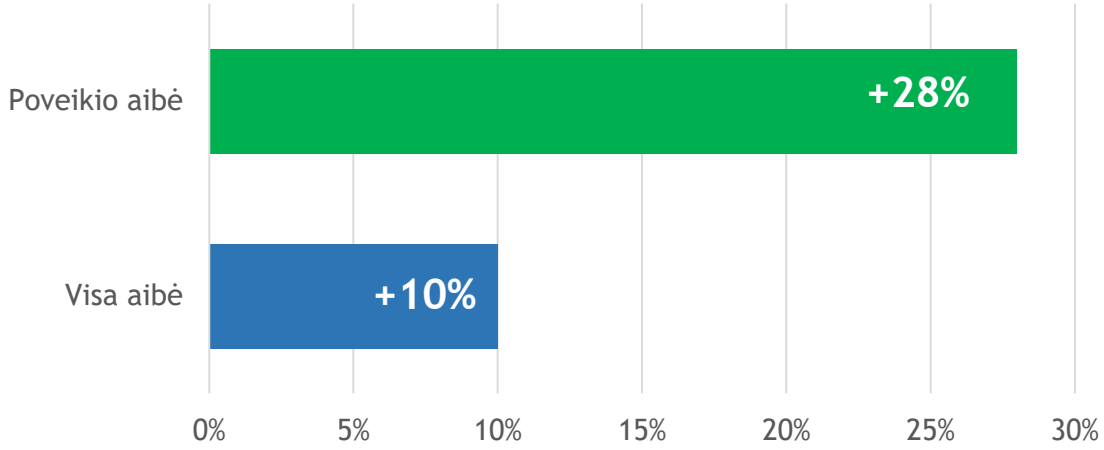
- **Komunikavimas/vebinarai**
- **Automatizuotas klausimynas** – apie 1,5 tūkst.
- **MM elgsenos pokyčių vertinimas**
- **Stebėsena, pokalbiai, kontrolė**

Prekybos sektorius: rodikliai gerėja, tačiau rizika lieka

Priežiūros priemonė – klausimynas:

- **70 %** atsakiusių į klausimyną mokesčių mokėtojų **elgsena pasikeitė** – pardavimai auga didesniu tempu nei atsargos
- Pagal klausimynų duomenis, klientų turimos atsargos nuo 2022 m. pradžios iki klausimyno pildymo dienos sumažintos beveik **40 mln. €, t.y. 24 %**
- Klientų, kuriems buvo taikytos poveikio priemonės, PVM prievolės augimas 2022 m. sausio - gruodžio mėn. spartesnis nei viso prekybos sektoriaus, t.y. PVM prievolė augo **28 % arba 22,3 mln. €**

PVM prievolės pokytis, 2022 m. palyginus su 2021 m.

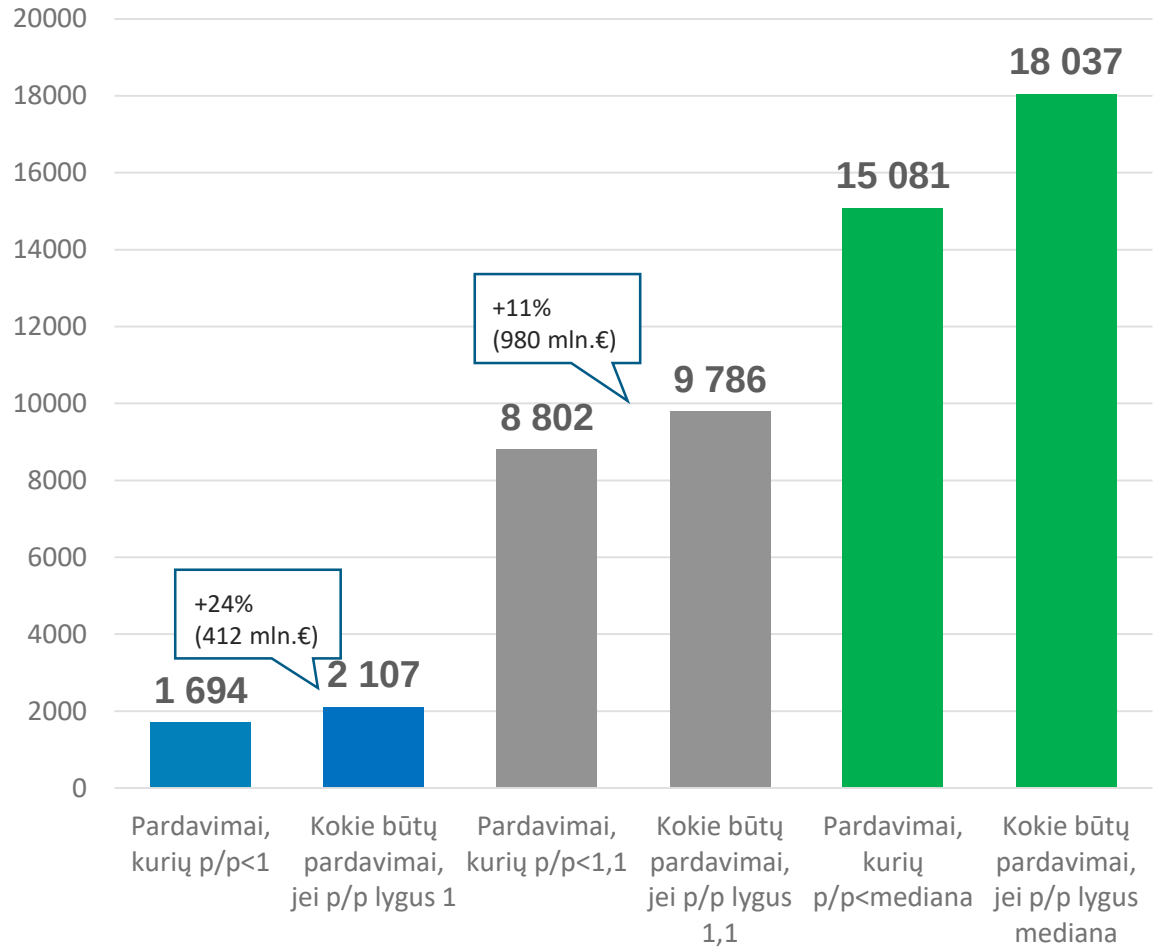

Visas prekybos sektorius (G46;G47):

- pardavimai augo **9,8 mlrd. €** arba **22 %**
- deklaruota PVM prievolė augo **228 mln. €** arba **10 %**

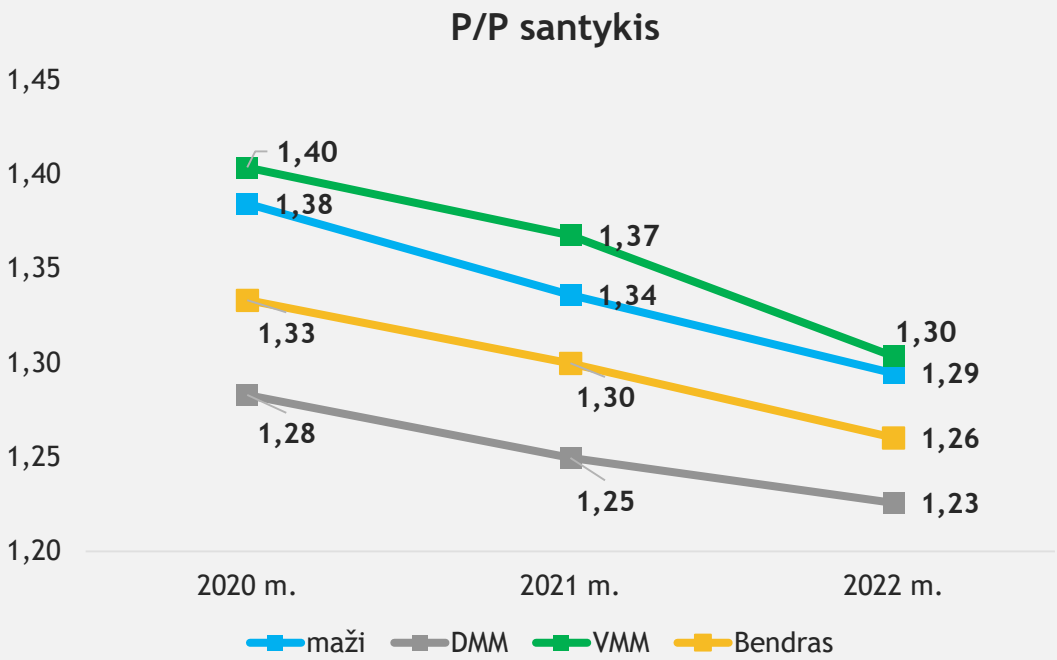
Pardavimų ir pirkimų santykio mažėjimas

- 12 % PVM mokėtojų (JA) P/P santykis nesiekia 1
- 23 % PVM mokėtojų (JA) P/P santykis nesiekia 1,1

2089 mažų ir vidutinių MM, kurių P/P santykis 2022 m. nesiekė 1
4055 mažų ir vidutinių MM, kurių P/P santykis 2022 m. nesiekė 1,1
8027 mažų ir vidutinių MM, kurių P/P santykis 2022 m. nesiekė EVRK P/P medianos

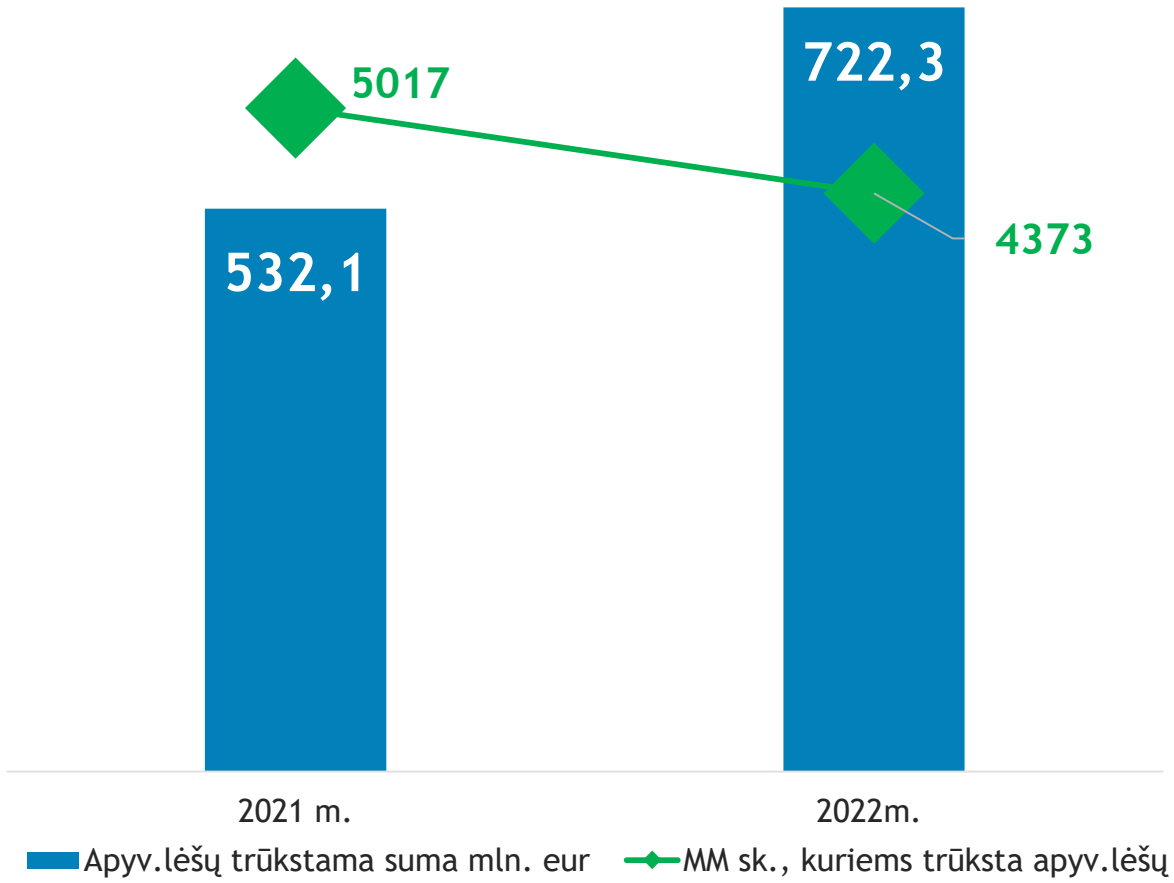
* Didmeninė ir mažmeninė prekyba (G46, G47)

Didžiausia MM dalis, kurių 2022 m. P/P santykis <1, stebima mažmeninės prekybos kioskuose ir/ar prekyvietėse veikloje (21 %), taip pat e. prekyboje (17 %).

Apyvartinių lėšų trūkumas

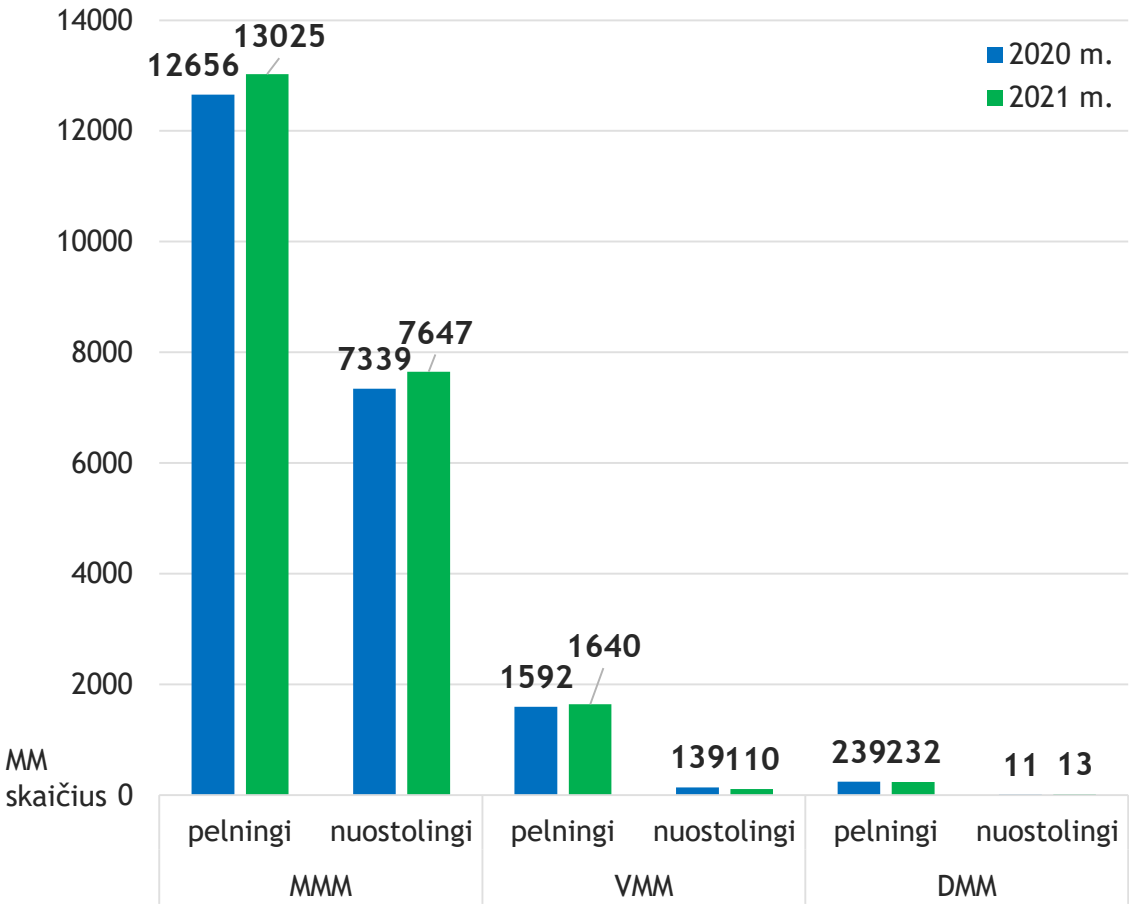
PARDAVIMAI – PIRKIMAI – DU FONDAS (apyvartinių lėšų trūkumas, kai < 0)

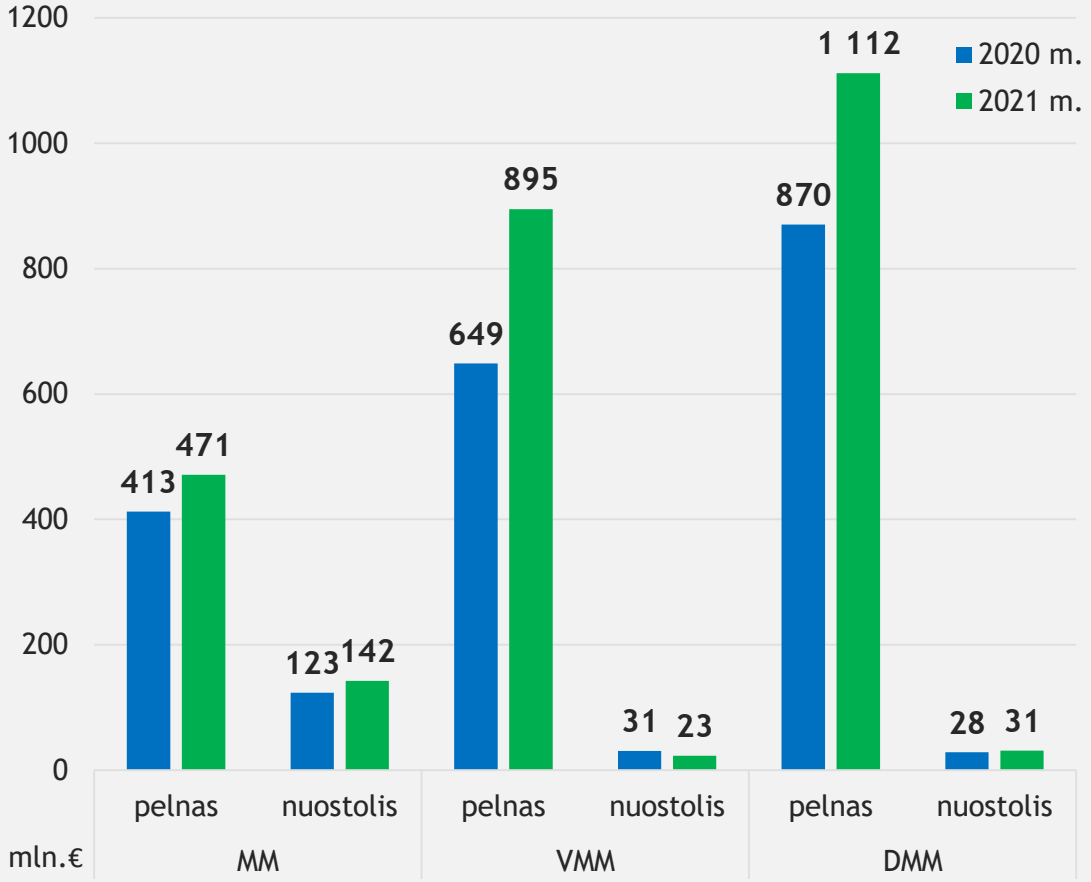

- 2022 m. apyvartinių lėšų trūkumas buvo stebimas **29 %** PVM mokėtojų (2021 m. - 33%)
- Apyvartinių lėšų trūkumo suma, vidutiniškai tenkanti 1-am MM, 2022 m. sudarė **165 tūkst. €**, kai 2021 m. buvo **106 tūkst. €**

Pelningumo stoka

- 28 % didesnis veiklos pelnas
- 8 % didesni nuostoliai

Mokesčiai sugrįžta kiekvienam!